

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Naudotojų ir kūrėjų gairės

Šias gaires parengė OSOR konsorciumas:

Autorius:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Atsakomybės apribojimas

Šiame dokumente išreikštas autorių požiūris, kurio jokiomis aplinkybėmis negalima laikyti oficialia Europos Komisijos pozicija.

Europos Komisija neužtikrina šioje studijoje pateiktos informacijos tikslumo ir neprisiima atsakomybės už jos naudojimą. Kai šioje studijoje minimi bet kokie konkretūs produktai, specifikacijos, procesai ar paslaugos – nurodomas prekės pavadinimas, prekės ženklas, gamintojas ar kt., – tai nebūtinai reiškia, kad Europos Komisija pritaria jų naudojimui, juos rekomenduoja ar jiems teikia pirmenybę.

Autoriai tinkamai pasirūpino reikiamais intelektinės nuosavybės teisių turėtojo arba turėtojų ar jo (jų) teisinių atstovų leidimais naudoti tokių teisių saugomų rankraščių dalis, įskaitant paveikslus, žemėlapius ir grafikus, iš nominalaus tokių .

Autorių teisės

Šio pranešimo autorė © Europos bendrija, 2007, 2009.

Leidžiama dauginti nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

Turinys

1.	KAN	SKIRTOS ŠIOS GAIRĖS?	1
2.	KAS	TURĖTŲ PERSKAITYTI ŠIAS GAIRES?	2
3.	PAG	AL EUPL LICENCIJUOTOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS NAUDOJIMAS	3
	3.1.	LICENCIJAVIMO PRINCIPŲ SUPRATIMAS	3
	3.2	F/OSS PRINCIPŲ SUPRATIMAS	
	3.3	EUPL LICENCIJUOTO KODO NAUDOJIMAS – JŪSŲ TEISĖS IR PAREIGOS	
	3.3.1		
	3.3.2		
	3.4	KO GALITE TIKĖTIS IŠ EUPL LICENCIJUOTOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS?	
	3.6 3.7	TOLESNIS KŪRIMAS IR NAUDOJIMAS KARTU SU KITA PROGRAMINE ĮRANGA	
	_		
4.	NUO	SAVOS PROGRAMINĖS ĮRANGOS IŠLEIDIMAS PAGAL EUPL	10
	4.1	BŪTINOS SĄLYGOS	10
	4.2	PATIKRINKITE, KAM PRIKLAUSO JŪSŲ TURIMA PROGRAMINĖ ĮRANGA IR JOS INTELEKTINĖ	
		YBĖS TEISĖS	
	4.3	F/OSS PRINCIPŲ TAIKYMAS (BENDRUOMENĖS KŪRIMAS)	
	4.4	KODĖL LICENCIJA YRA SVARBI?	
	4.5	SPRENDIMAS VIEŠAI PASKELBTI PROGRAMINĘ ĮRANGĄ PAGAL F/OSS LICENCIJĄ	
	4.6 4.7	EUPL LICENCIJOS PASIRINKIMAS	
	4.7 4.8	EUPL SUTARTIES SUDARYMO GEROJI PATIRTIS	
	4.9	LICENCIATO SUTIKIMO SU SĄLYGOMIS UŽREGISTRUOTI NEREIKIA	
	4.10	SAUGYKLA, KURIOJE TURĖTŲ BŪTI SKELBIAMA PRADINĖ PROGRAMA	
	4.11	KAIP IR KUR TURĖTUMĖTE PASKELBTI APIE SAVO SPRENDIMA?	
5.	PRO	GRAMINĖS ĮRANGOS KŪRIMAS IR SUSIEJIMAS SU EUPL	
	5.1	F/OSS PROGRAMŲ KŪRIMO PRINCIPAI	
	5.2	KAIP PAGAL EUPL GALITE SUSIETI IR SUJUNGTI ĮVAIRIĄ PROGRAMINĘ ĮRANGĄ	10 16
	5.3	KODĖL NAUDINGA SUSIETI PROGRAMINĘ ĮRANGĄ IR KODĖL LICENCIJOS GALI TAM TRUKE	
	5.4	17 KONKRETŪS EUPL TAIKYMO KLAUSIMAI	17
	5.5	SUDERINAMUMAS SU KITOMIS LICENCIJOMIS	
	5.6	KŪRINIŲ, KURIEMS TAIKOMOS SKIRTINGOS LICENCIJOS, SUJUNGIMAS	
	5.7	EUPL NUOSTATOS DĖL ATITIKTIES POVEIKIS KITO KŪRINIO LICENCIJAVIMO SĄLYGOMS	
6.	NAU	JOS EUPL REDAKCIJOS	20
7	ıčv	DOS	21

KAIP NAUDOTIS EUPL?

Naudotojų ir kūrėjų gairės

1. Kam skirtos šios gairės?

Šiose praktinėse gairėse pateikiama informacijos:

- kaip naudotis pagal Europos Sąjungos viešosios licencijos (EUPL) naujausią v. 1.1 redakciją platinama programine įranga; ir
- kaip naudotis šia licencija platinant savo programinę įrangą.

Šios gairės gali padėti atsakyti į klausimą "Kas yra EUPL?", tačiau jų pagrindinis tikslas – ištirti, kiek EUPL gali būti naudinga jums, jei esate programinės įrangos savininkas, autorius (licenciaras) arba naudotojas.

Programinės įrangos paskirstymas (angl. *sharing*) – pagrindinis nemokamos arba atvirosios programinės įrangos (angl. *Free or Open Source software*, F/OSS) principas – yra vienas veiksmingiausių būdų skatinti jos naudojimą, gerinti kokybę (kitiems kūrėjams leidžiant tikrinti, tobulinti arba dauginti jos funkcijas) ir taupyti, nes nebereikia nieko kurti iš naujo.

Taip paskirstyti programinę įrangą viešojo administravimo įstaigoms vieningai rekomendavo už e. valdžios politiką atsakingi Europos šalių ministrai¹.

Ministrų deklaracija, 2005 m. lapkričio 24 d. vienbalsiai priimta Mančesteryje (Jungtinė Karalystė) (http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf).

Tačiau programas kuriantys asmenys kuria nuosavybę. Jei programinę įrangą kuria viešojo administravimo darbuotojas įstaigos pareigūnas, tikėtina, kad jo sukurta programinė iranga bus šios istaigos nuosavybė. Jei programinę įrangą kuria viešojo administravimo įstaigos subrangovas pagal paslaugų sutartį, veikiausiai visos nuosavybės teisės, įskaitant naudojimąsi visomis autorių teisėmis ir su jomis susijusiomis teisėmis, atiteks šiai įstaigai (norint patikrinti ši teigini, reikia peržiūrėti kiekvieną konkrečią paslaugų sutartį, įstaigos sudarytą su programinės įrangos tiekėju). Kompiuterių programinė iranga yra saugoma autorių teisių. Pagal autorių teises kūrinio savininkas įgyja tam tikras teises i savo kūrini, o kiti asmenys, negave konkretaus leidimo (arba "Licencijos"), neturi teisės naudoti arba keisti šio kūrinio taip, tarsi jis būtų jų nuosavybė.

Todėl Europos Komisija, siekdama palengvinti programinės įrangos paskirstymą, tolesnį naudojimą ir tobulinimą, parengė EUPL, kuria siekia ginti ir autorių, ir naudotojų interesus – saugoti autorių teises ir neleisti trečiosioms šalims pasisavinti autoriaus darbo, o naudotojams suteikti visas teises (naudojimo, keitimo ir tolesnio platinimo), kurios suteikiamos pagal F/OSS licencijas.

EUPL rengimo procesas buvo išskirtinis. Iki tol nė viena Europos Komisijos dydžio viešojo administravimo įstaigos subjektas nebuvo parengęs F/OSS licencijos ar nusprendusi sistemiškai taikyti F/OSS licenciją. Ši licencija buvo parengta po trejus metus trukusių kelių anksčiau parengtų F/OSS licencijų tyrimų ir analizės, kuriuos vykdant buvo nustatyta, kad esamos licencijos netenkina visų poreikių. Buvo

Kaip naudotis EUPL 1 p.

pateiktos trys teisinės rekomendacijos. Europos Komisija suorganizavo vieša foruma ir tarptautinę teisininkų konferenciją. Galiausiai 2007 m. sausio mėn. Europos Komisija patvirtino EUPL v.1.0 (anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis). Šis Europos Komisijos sprendimas, antras 2008 m. sausio mėn, priimtas sprendimas (kuriuo buvo patvirtintas EUPL v.1.0 vertimas i 19 kitų Europos kalbų) ir trečias 2009 m. sausio mėn. sprendimas, kuriame pateikti licencijos teksto vertimų į visas kalbas paaiškinimai (EUPL v.1.1), buvo grindžiami šiais argumentais:

- laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažinto kalbų įvairovės principo, EUPL vertimai į visas Europos Sąjungos oficialiąsias kalbas turi turėti vienodą teisinę galią;
- EUPL reikėjo atsižvelgti į valstybių narių istatymų ir Bendrijos teisės ypatumus bei

- įvairovę (autorių teisių terminiją, informavimą, garantijas, atsakomybę, taikomą teisę ir jurisdikciją);
- EUPL užtikrintų suderinamumą su kitomis svarbiausiomis licencijomis.

EUPL yra teisinė priemonė, kuria Europos Komisija šiuo metu naudojasi platindama programinę įrangą ir kuria gali naudotis daugybė kitų programinės įrangos tiekėjų, įskaitant Europos Sąjungos valstybių narių viešojo administravimo istaigas.

Šiose gairėse, atsižvelgiant tai, kokį vaidmenį atliekate, siekiama pateikti paaiškinimų ir konkrečiai atsakyti į klausimus, kurių jums gali kilti, kai taikote EUPL platindamas (-a) programinę įrangą arba naudodamasis (-i) EUPL licencijuota programine įranga.

2. Kas turėtų perskaityti šias gaires?

Šios gairės skirtos asmenims, kurie:

- nori naudotis pagal EUPL paskelbta programine įranga;
- turi nuosavos programinės įrangos ir nori ją platinti pagal EUPL;
- pradėtą kurti programinę įrangą gali susieti su EUPL programine įranga ir nori išleisti šį produktą į apyvartą pagal EUPL arba kitą F/OSS licencija.

Gairės skirtos šioms suinteresuotosioms šalims:

- Europos Komisijos tarnyboms, kurios nusprendžia platinti nuosavą programinę irangą pagal F/OSS licenciją;
- viešojo sektoriaus institucijoms, kurios nusprendžia taikyti EUPL platindamos joms priklausančią programinę įrangą kaip

F/OSS programinę įrangą;

- visoms kitoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant privataus sektoriaus įmones ir individualius autorius, kurie nori taikyti EUPL platindamos nuosavus kūrinius. Nors EUPL yra konkrečiai skirta Europos teisinei sistemai, ja gali naudotis ir autoriai už Europos Sąjungos ribų;
- visiems kūrėjams ir naudotojams (juridiniams ir fiziniams asmenims), kurie gali naudotis kūriniais pagal EUPL.

Kaip naudotis EUPL 2 p.

3. Pagal EUPL licencijuotos programinės įrangos naudojimas

3.1. Licencijavimo principų supratimas

Kuriant programas atsiradusi intelektinė nuosavybė, kaip ir literatūros bei meno kūriniai, yra saugoma autorių teisių.

Autorių teisės suteikia tam tikras teises kūrinio savininkui ir nustato teisinius apribojimus šio kūrinio naudotojams. Autorių teisės buvo nustatytos siekiant apsaugoti literatūros kūrinius, todėl pravartu prisiminti, kad kompiuterių programinė įranga ir susiję duomenys pagal autorių teises laikomi literatūros kūrinių rūšimi.

Kūrinio – knygos arba programinės įrangos – autorių teisių savininkas (paprastai pirmasis autorius arba jo darbdavys) sprendžia, kas gali kopijuoti, keisti ir platinti šį kūrinį. Iš esmės tai gali daryti tik savininkas. Prieš kiekvieną asmeni, be leidimo keičianti arba platinanti kitam

asmeniui priklausantį kūrinį, gali būti imamasi teisinių priemonių.

Savininkas gali leisti kitiems kopijuoti, keisti arba platinti kūrinį pagal licenciją, pvz., EUPL.

Tokia licencija (kaip antai EUPL) būtų laikoma *Licenciaro* (programinės įrangos autoriaus) sutartimi su *Licenciatu* (jumis, programinės įrangos naudotoju, kad galėtumėte naudoti šią programinę įrangą pagal licencijos sąlygas). Įsidėmėkite, kad jei nesutinkate su licencijos sąlygomis, paprastai neturite teisės naudoti, kopijuoti, keisti ir platinti šios programinės įrangos. Jei tai darote, nors su licencijos sąlygomis nesutinkate, – pažeidžiate autorių teises.

3.2 F/OSS principų supratimas

EUPL v1.1 yra nemokamai (atvirajai) programinei įrangai (F/OSS) skirta licencija. Kadangi ši licencija tenkina "atvirojo kodo" apibrėžimo (angl. *Open Source Definition*, OSD) sąlygas, 2009 m. kovo mėn. ji buvo sertifikuota kaip atvirojo kodo licencija pagal Atvirojo kodo iniciatyvą (angl. *Open Source Initiative*, OSI). Ši licencija taip pat tenkina Nemokamos programinės įrangos fondo (angl. *Free Software Foundation*, FSF) iškeltas sąlygas, kurias galima apibendrinti kaip keturių pagrindinių licenciato laisvių garantijas:

· laisvės naudoti arba paleisti programinę

įrangą bet kokiu tikslu ir bet kokiam naudotojų skaičiui;

- laisvės gauti pradinę programą (norint sužinoti, kaip veikia programa);
- laisvės paskirstyti ir toliau platinti programinės įrangos kopijas;
- laisvės keisti, pritaikyti bei tobulinti programinę įrangą pagal konkrečius poreikius ir paskirstyti šiuos pakeitimus.

Pagal Atvirojo kodo iniciatyvą (OSI)

(žr. www.opensource.org./docs/definition.php) buvo nustatyta dešimt OSD principų, kuriuos turi atitikti bet kuri atvirosios programinės įrangos licencija:

Nemokamas tolesnis platinimas

"Licencija nedraudžia kam nors parduoti ar perduoti programinės įrangos, įtrauktos į platinamą programinės įrangos paketą, kurį sudaro programos iš kelių skirtingų šaltinių. Licencija neįpareigoja mokėti honoraro ar OSOR.EU

Kaip naudotis EUPL 3 p.

kitokio mokesčio už tokį pardavimą. "

Pradinės programos viešas paskelbimas

"Turi būti pateikta programos pradinė programa, ir ja turi būti galima platinti naudojant tokią pradinę programą kompiliuota forma. Jei kuris nors produkto variantas platinamas be pradinės programos, visuomenė turi būti gerai informuota apie galimybę gauti pradinę programą padengiant tik pagrįstas kopijavimo išlaidas, dar geriau būtų leisti jį nemokamai parsisiusti internetu. Pradinė programa turi būti pateikta priimtina forma, kuria naudodamasis programuotojas galėtų keisti programą. Draudžiama tyčia keisti išeities siekiant suklaidinti naudotoja. Draudžiama pateikti tarpines formas, kaip antai parengiamosios doroklės ar transliatoriaus išvedinius."

Leidimas kurti ir platinti išvestinius kūrinius

"Pagal licenciją turi būti leidžiama atlikti pakeitimus, kurti išvestinius kūrinius ir juos platinti tomis pačiomis sąlygomis, kurios numatytos pradinės programinės įrangos licencijoje."

Autoriaus pradinės programos vientisumo taisyklė

"Pagal licenciją gali būti draudžiama platinti pakeistos formos išvesties kodą tik tuo atveju, jei pagal licenciją su pradine programa leidžiama platinti "pataisos rinkmenas", skirtus keisti programą atliekant kompiliavimą. Pagal licenciją turi būti aiškiai leidžiama platinti programinę įrangą, kompiliuotą naudojant pakeistą pradinę programą. Pagal licenciją gali būti reikalaujama, kad išvestinių kūrinių pavadinimas arba versijos numeris būtų kitokie nei pirminės programinės įrangos."

Ši nuostata taikoma todėl, kad naudinga skatinti įvairią pažangą, tačiau programinės įrangos naudotojai turi teisę žinoti, kas yra už ją atsakingas. Programinės įrangos autoriai ir ją prižiūrintys asmenys taip pat turi teisę žinoti, kokią programinę įrangą jų prašoma prižiūrėti, ir rūpintis savo reputacija. Pagal licenciją gali būti reikalaujama atskirti pakeitimus arba patobulinimus nuo pirminio šaltinio.

Neturi būti jokios asmenų ar grupių diskriminacijos

"Pagal licenciją neturi būti diskriminuojamas joks asmuo ar asmenų grupė."

Kai kurios šalys gali nustatyti tam tikrų rūšių programinės įrangos eksporto apribojimus (embargą), tačiau pagal licenciją tokių apribojimų neturi būti numatyta.

Neturi būti ribojamos veiklos sritys

"Pagal licenciją niekam neturi būti draudžiama naudoti programą konkrečioje veiklos srityje. Pavyzdžiui, negalima uždrausti naudoti programą versle (komerciniams tikslams) arba atliekant genetinius mokslinius tyrimus."

Neturi būti nustatoma licencijų platinimo "papildomų" apribojimų

"Su programa susijusios teisės turi būti suteikiamos visiems, kuriems toliau platinama ši programa, nekeliant sąlygos, kad šios šalys turėtų papildomą licenciją."

Taip siekiama uždrausti netiesioginėmis priemonėmis riboti programinės įrangos prieinamumą naudotojams, pavyzdžiui, reikalauti pasirašyti susitarimą neatskleisti joje esančios informacijos.

Licencija neturi būti skirta konkrečiam produktui

"Kartu su programa suteikiamos teisės neturi priklausyti nuo to, ar ši programa yra įtraukta į platinamą programinės įrangos paketą. Jei programa atskiriama nuo šio programinės įrangos paketo ir naudojama arba platinama pagal jos konkrečios licencijos sąlygas, visos šalys, gavusios šią programą, turėtų turėti tokias pačias teises kaip ir tos šalys, kurios ją gavo kartu su pradiniu programinės įrangos paketu."

Licencija neturi trukdyti naudoti kitą programinę įrangą

"Licencija neturi trukdyti naudoti kitą programinę įrangą, platinamą kartu su licencijuotąja programine įranga. Pavyzdžiui, pagal licenciją negalima reikalauti, kad visos kitos toje pačioje laikmenoje platinamos programos būtų atviroji programinė įranga."

Kaip naudotis EUPL 4 p.

Licencija turi būti neutrali technologijų atžvilgiu

"Nė viena licencijos sąlyga neturi priklausyti nuo konkrečios technologijos ar naudojamos sąsajos rūšies." Internetas šiuo metu nėra vienintelis programinės įrangos platinimo būdas (yra ir kitų kanalų, įskaitant CD-ROM laikmenas, FTP protokolą ir t. t.). Ateityje gali būti atrasta dar daugiau būdų, todėl licencija negali būti taikoma tik konkrečiai technologijai (ar būti susieta su ja).

3.3 EUPL licencijuoto kodo naudojimas – jūsų teisės ir pareigos

3.3.1 Jūsų teisės yra apibrėžtos EUPL 2 straipsnyje

Kai pagal EUPL "gaunate" "kūrinį" (programinę irangą ir (arba) dokumentus), jums suteikiamos visame pasaulyje galiojančios nuolatinės neatlygintinos neišimtinės teisės.

"*Pasaulinės*" reiškia, kad jūsų teisėms netaikomi jokie teritoriniai apribojimai – licencijuotu kūriniu galite naudotis Europoje, už Europos ribų arba tarptautiniame ryšių tinkle.

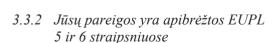
"Nuolatinės" reiškia, kad teises turite neribotą laiką. Jei laikysitės licencijos sąlygų, šias teises turėsite visada ir licenciaras nepanaikins jums suteiktos licencijos.

"Neatlygintinos" reiškia, kad licencija jums suteikiama nemokamai. Gali būti neprivalomų įmokų, susijusių su papildomomis paslaugomis, kaip antai pagalba (speciali techninė priežiūra).

Jei esate licenciatas pagal bet kokią F/OSS licenciją arba konkrečiai pagal EUPL, galite:

- viešoje saugykloje gauti pradinę programą. Neminima, jog tai turi būti "saityno saugykla" (kadangi licencija yra neutrali technologijų atžvilgiu), tačiau šiuo metu geroji patirtis – kodo skelbimas internete;
- kūriniu (t. y. programine įranga) naudotis visomis sąlygomis ir visais tikslais. Tai

- reiškia, kad, pavyzdžiui, leidžiama jį naudoti ir privatiems, ir viešiems tikslams, siekiant arba nesiekiant pelno;
- atkurti, t. y. kopijuoti kūrinį;
- keisti kūrinio originalią versiją ir kurti išvestinius kūrinius. Tai reiškia, kad galite pritaikyti kodą savo konkrečioms reikmėms, naudoti programinę įrangą kurti platesnio pobūdžio sprendimą arba, priešingai, pasiimti tik tas kodo dalis, kurios gali būti jums naudingos;
- viešai skelbti kūrinį (t. y. naudotis juo viešajame tinkle arba teikti paslaugas naudojantis šiuo kūriniu tai vadinamosios "Programinės įrangos paslaugos" (angl. Software as a Service), teikiamos internetu);
- platinti kūrinį arba jo kopijas. Kaip pirmiau nurodyta, taip pat turite teisę platinti pakeistas kūrinio versijas arba išvestinius kūrinius;
- skolinti ir nuomoti kūrinį ar jo kopijas;
- papildomomis licencijomis perduoti teises į kūrinį arba jo kopijas. Tai reiškia, kad pagal licencijos (pagal EUPL nuostatą dėl kopijavimo teisės išsaugojimo (angl. copyleft)) sąlygas galėsite kitoms suinteresuotosioms šalims platinti ir pagal papildomas licencijas perduoti visas teises, kurios yra jums suteiktos pagal EUPL.

Programinės įrangos naudojimas

Jei paprasčiausiai naudojate programinę įrangą "tokią, kokią gavote arba atsisiuntėte" (su nekeista pradine programa) savo arba savo

organizacijos (tos pačios įstaigos arba juridinio asmens) reikmėms, tačiau neplatinate ir neperduodate šios programinės įrangos trečiosioms šalims, jums suteiktos teisės jūsų niekaip neįpareigoja ir nėra ribojamos.

Kaip naudotis EUPL 5 p.

Kai naudojatės programine įranga, visada turite stengtis be leidimo nesinaudoti ankstesnių jos autorių intelektine nuosavybe: pavadinimais, logotipais, prekių ženklais, paslaugų ženklais ir t. t. Pavyzdžiui, galite naudotis CIRCA (programine įranga pagal Europos Komisijos suteiktą EUPL licenciją) dalydamasis (-i) informacija su nuotoliniais naudotojais, kai teikiate savo paslaugas arba įgyvendinate projektą, tačiau naudojimasis CIRCA nereiškia, kad turite teisę reklamai naudoti Europos Komisijos pavadinimą (ar logotipą) arba tvirtinti, kad Europos Komisija remia, koordinuoja ar finansuoja jūsu veikla.

Pirmojo autoriaus licencijuojama programinė įranga

Jei esate pirmasis asmuo, kuris priima sprendimą licencijuoti kūrinį ("pirmasis autorius" arba pirmasis licenciaras), turite užtikrinti (ir kartu su licencija suteikti oficialią garantiją), kad esate jo autorius arba įgijote autorių teises pagal licencija.

Pavyzdžiui, jei viešojo administravimo įstaiga, kurioje dirbate, nori licencijuoti kokią nors programinę įranga, įsitikinkite, kad šios programinės įrangos kūrėjai yra arba buvo šios įstaigos atstovai ar rangovai (dirbantys jums pagal paslaugų sutartį, kuria visos teisės perduodamos jūsų įstaigai). Minėta oficiali garantija (žr. EUPL 6 straipsnį) suteikiama programinės įrangos kode aiškiai nurodant, kam priklauso autorių teisės (šiuo tikslu nurodomas autorių teisių turėtojo vardas arba pavadinimas).

Pirmasis licenciaras į kūrinį taip pat gali įtraukti konkrečias programinės įrangos, kurios atvirąją (angl. *permissive*) (t. y. be kopijavimo teisės išsaugojimo) licenciją turi, kodo dalis. Taikant šią licenciją, kaip ir "New BSD", "Apache 2.0" ar "MIT Licence", leidžiama toliau platinti licencijuotą kodą pagal kitą licenciją (EUPL). Šiuo atveju atidžiai perskaitykite šios atvirosios licencijos nuostatas, ypač visus straipsnius, susijusius su sąlygomis, tolesniu platinimu ir autorių teisių ženklais.

Programinės įrangos keitimas

Jei dėl kokių nors priežasčių norite keisti pagal EUPL gautos programinės įrangos kodą, turite gerbti jos pirmojo autoriaus (t. y. Europos bendrijos) ir vėlesnių bendraautorių (jei yra) teises, visų pirma atsižvelgti į visus atvejus, kai

jos minimos. Todėl nepašalinkite jokių autorių teisių ženklų, esančių pradinėje programoje, kuria naudojatės kurdamas (-a) savo išvestinį kūrinį.

Jei atliekate tam tikrus patobulinimus, aiškiai pažymėkite jų pradžią ir pabaiga, irašvkite patobulinimo datą ir įterpkite autorių teisiu ženklą, iš kurio būtų aišku, jog šio pakeitimo autorius esate jūs ir jo autorių teisės priklauso jums. Atlikęs (-usi) bet koki pakeitimą, padarykite tai kuo greičiau, net jei neketinate toliau platinti šios programinės įrangos (nes jūsų organizacija vėliau gali priimti sprendima). Jei ketinate toliau platinti savo pakeistą arba patobulintą programinę įrangą, nepamirškite, kad pagal EUPL (6 straipsnį) kiekvienas bendraautoris turi pateikti tam tikrą oficialią garantiją, t. y. turite užtikrinti, kad esate iterptosios kodo dalies autorius arba pagal licenciją įgijote jos autorių teises kartu su leidimu ją toliau platinti.

Tolesnis programinės įrangos platinimas

Ką reiškia platinimas?

Remiantis EUPL apibrėžimais, platinimas ir (arba) viešas paskelbimas (visuomenei) – tai veikla, susijusi su kūrinio kopijų pardavimu, perleidimu, skolinimu, nuomojimu, platinimu, viešu paskelbimu, transliavimu, kitokiu pateikimu naudotis prijungties arba atjungties režimu arba leidimu naudotis jo pagrindinėmis funkcijomis. Šis apibrėžimas yra labai platus ir apima ne tik programinės įrangos "kopijų" pateikimą. Jei asmuo, kuris, pavyzdžiui, teikia interneto paslaugas (programinė įranga kaip paslauga), leidžia interneto naudotojams naudotis programine įranga, tai reiškia, kad jis ją "paskelbė viešai".

Ar tai reiškia, kad visi interneto paslaugų teikėjai (IPT), kurie gali paprasčiausiai naudoti "nekeistus" standartinius F/OSS elementus, licencijuotus pagal EUPL (t. y. nekurti jokių išvestinių kūrinių), turi vykdyti platintojo įsipareigojimus (ypač paskelbti programinės įrangos pradinę programą saugykloje, kur ji būtų prieinama visiems)? Ne. Šia licencija nesiekiama užkrauti šios naštos – jos tikslas yra apsaugoti visų naudotojų (visų pirma pirmojo autoriaus ir vėlesnių bendraautorių) teises, kai IPT teikdami paslaugas naudojasi išvestiniais kūriniais, kurie nėra nei platinami, nei licencijuojami jokioje kitoje saugykloje. Tik tokiais atvejais IPT turi

Kaip naudotis EUPL 6 p.

vykdyti platintojo įsipareigojimus.

Ką turite daryti, kai platinate kūrinį

Jei toliau platinate programinę įrangą trečiosioms šalims, turite vykdyti du įsipareigojimus: taikyti licenciją ir pateikti programinės įrangos pradinę programą saugykloje, kur ji būtų prieinama visiems.

A) Įsipareigojimas taikyti licenciją

Jei užsiimate programos, kurios EUPL licenciją turite, kopijų platinimu, visas šias kopijas turite pateikti pagal EUPL nuostatas.

Jei sukūrėte išvestinį kūrinį (t. y. pakeitėte programinę įrangą, įtraukėte papildomų funkcijų, išvertėte sąsają į kitą kalbą ar kt.) ir platinate šį naują kūrinį, visam išvestiniam kūriniui turite taikyti tą pačią EUPL (nekeisti licencijos sąlygų).

EUPL numatyta svarbi šios taisyklės išimtis, kai būtina taikyti suderinamą licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu.

Programinės įrangos licencija laikoma *licencija* su kopijavimo teisės išsaugojimu, jei toliau platinant pirminį kodą arba bet kokios sąlajos su juo rezultatą ši licencija turi būti taikoma nepakeista.

Dažniausiai taikoma licencija su kopijavimo teisės išsaugojimu yra *GNU General Public Licence* (GPLv.2).

Pagal jos 5 straipsnį, siekiant išvengti bet kokio programinės įrangos pasisavinimo išimtinėmis teisėmis, EUPL taip pat yra licencija su kopijavimo teisės išsaugojimu.

Toliau pateiktas EUPL suderinamų licencijų su kopijavimo teisės išsaugojimu sąrašas (2009 m. sausio 1 d.):

- *GNU General Public Licence* (GPLv.2);
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1 ir (arba) v. 3.0;

- Common Public Licence v. 1.0;
- *Eclipse Public Licence* v 1.0;
- CeCILL v. 2.0.

Ka tai reiškia?

Įsivaizduokite, kad sujungėte dvi programinės įrangos kodo dalis:

- turite pirmosios kodo dalies EUPL licenciją;
- turite antrosios kodo dalies suderinamą licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu (vieną iš pateiktųjų sąraše, pavyzdžiui, GPLv2).

Jei nuspręsite toliau platinti savo išvestinį kūrinį, turėsite jį platinti pagal GPLv2 nuostatas. Šį įsipareigojimą turėsite prisiimti pagal licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu GPLv2. Kadangi jums leidžiama vykdyti šį įsipareigojimą, taip EUPL išsprendžiamas "licencijų konfliktas".

Kaip naudotis EUPL 7 p.

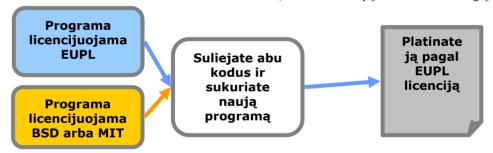
2 pav. Nuostata dėl atitikties

Įsidėmėkite, jog tada, kai programinės įrangos sprendimams naudojami įvairūs atvirojo kodo komponentai, retai reikalaujama sujungti arba susieti jų kodą viename tekste. Įvairių šio sprendimo komponentų parametrai paprastai keičiami tarpusavyje ir apdorojami, tačiau nesujungiami. Tokiu atveju pradinė kiekvieno šio sprendimo komponento licencija lieka galioti. Įsivaizduokite, kad sujungėte kitas dvi programinės įrangos kodo dalis:

- turite pirmosios dalies EUPL licencija;
- turite antrosios dalies atviraja licencija.

Programinės įrangos licencija laikoma atviraja licencija, kai pirminio kodo arba bet kokio sujungimo su šiuo kodu rezultato tolesnis platinimas gali būti leidžiamas pagal bet kokią licenciją (tą pačią arba kitą licenciją, taip pat pagal "nuosavybinę" (angl. proprietary) licenciją (visas autorių teises pasilieka pardavėjas). Žinomi atvirųjų licencijų pavyzdžiai yra MIT licencija ir BSD licencijų grupė.

Jei nuspręsite toliau platinti išvestinį kūrinį, tai darysite pagal EUPL nuostatas. Šis įsipareigojimas numatytas EUPL 5 straipsnyje (nuostata dėl kopijavimo teisės išsaugojimo).

3 pav. Sujungimas su atvirąją pradine programa

b) Isipareigojimas platinti pradinę programą

Jei platinate išvestinį kūrinį, pakeistą pradinę programą turite paskelbti viešoje saugykloje (dažniausiai interneto svetainėje arba FTP adresu). Turite pateikti bent nuorodą arba adresą, kuriuo bet kuris licenciatas galėtų patekti į šią saugyklą ir gauti arba atsisiųsti pradinę programą tol, kol platinate ši kūrini.

Kaip naudotis EUPL 8 p.

3.4 Ko galite tikėtis iš EUPL licencijuotos programinės įrangos?

Jei esate (pirmasis) autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jūsų autorių teisės bus saugomos, nes EUPL licenciatai privalo:

 gerbti pirmojo autoriaus (ir visų vėlesnių bendraautorių) autorių teises, visų pirma atsižvelgti į visus atvejus, kai jos yra paminėtos.

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jūsų kūrinio niekada nepasisavins jokia trečioji šalis (pvz., nė vienas programinės įrangos pardavėjas jo nepaskelbs savo nuosavybe), nes EUPL licenciatai privalo:

 taikyti EUPL platindami kopijas arba išvestinius kūrinius².

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad jums bus pranešta apie bet koki tolesni šio kūrinio platinimą. Oficialaus isipareigojimo (arba "garantijos"), kad bus pranešta pirmajam autoriui (arba gautas pranešimas apie atliktą patobulinimą), nėra. Tačiau jei jūs – autorius arba bendraautoris – aktyviai dalyvausite "su licencijuota programine įranga dirbančių žmonių bendruomenėje", seksite naujienas paprasčiausiai lankysitės forumuose, susijusiuose su licencijuotais kūriniais (t. y. pasirinktoje kūrėju bendradarbiavimo aplinkoje), gausite informacijos ir atsiliepimų. Taip bus užtikrinta jūsų teisė gauti pakeistąjį kodą ir naudotis patobulinimais jūsų poreikiams tenkinti, nes EUPL yra nustatyta, kad:

• jei platinamas išvestinis kūrinys, jo tolesnis platintojas turi paskelbti pakeistąją pradinę programą viešoje saugykloje.

Jei esate autorius arba bendraautoris, prisidėjęs prie sukurto EUPL kūrinio tobulinimo, galite tikėtis, kad bus gerbiama jūsų intelektinė nuosavybė (pavadinimai, logotipai, prekių ženklai, paslaugų ženklai ir t. t.), nes visi naudotojai (arba tolesni platintojai) pagal EUPL visais atvejais privalo stengtis be leidimo nesinaudoti ankstesnių autorių intelektine

² Išskyrus analogiškają laisvo naudojimo licenciją, pagal kurią trečiosioms šalims taip pat draudžiama pasisavinti kūrinį, kaip paaiškinta 5.5 skirsnyje. nuosavybe.

Galiausiai, jei esate EUPL programinės įrangos naudotojas, turite garantiją, kad kodas bus licencijuotas neribotą laiką, nes panaikinti EUPL neįmanoma – net jei pirmasis autorius nuspręstų pirminės pradinės programos vėlesnėms versijoms taikyti kitokias licencijavimo sąlygas, tai, kuo galite naudotis pagal licenciją, yra jums suteikta neribotam laikui.

Kaip naudotis EUPL 9 p.

3.6 Tolesnis kūrimas ir naudojimas kartu su kita programine įranga

EUPL programine iranga galite be jokiu apribojimu naudoti kartu su bet kokia kita programine iranga. Tačiau jei gautąją EUPL programine iranga norite toliau platinti – galbūt kartu su jūsų atliktais patobulinimais, – turite tai daryti pagal EUPL arba suderinama licenciją.

Jei norite keisti EUPL programine iranga arba sujungti ja su kita programine iranga ir sukurti naują ("išvestinę") programinę įrangą, turite laikytis EUPL salygu dėl programinės įrangos kūrimo arba sujungimo su kita programine iranga (žr. 4 skyrių).

3.7 Ar EUPL gali būti keičiama?

Taip pat kyla klausimų, ar naudotojas gali keisti licenciją, pavyzdžiui: "Ar galiu sukurti išvestinę licencija?" Atsakymas yra kategoriškas "ne" – EUPL yra oficialus dokumentas, po kelerius metus trukusių konsultacijų ir parengiamųjų darbų patvirtintas Europos Komisijos. Negalite ios keisti ar kurti savo "išvestinės EUPL", pavadintos EUPL, "EUPL v. 2", "EUPL plius" ar kaip nors panašiai.

EUPL yra saugoma autorių teisių (© Europos bendrija, 2007) ir nėra "licencijuotas kūrinys", kurį būtų galima laisvai keisti. Pagal 5 straipsnį ("nuostata kopijavimo teisės išsaugojimo) EUPL galima taikyti tik kūrinių platinimui ir (arba) "šioje paskelbimui viešam Licencijoje sąlygomis" nustatytomis (t. y. nekeičiant licencijos nuostatu).

Žinoma, licenciją galima taikyti kartu su kitu susitarimu dėl paslaugų: sujungimo, diegimo,

garantijos pratęsimo, pagalbos, priežiūros ir t. t. Tačiau, kaip nurodyta 5 straipsnyje, papildomomis sąlygomis neturėtų būti keičiamos ar apribojamos EUPL salvgos.

Jei EUPL netenkina jūsų poreikių, OSI sertifikuotų licencijų sąraše galite rasti kita plačiai taikoma licencija, kuri geriau tenkintu jūsų arba kūrėjų bendruomenės, kuriai priklausote, poreikius. Taip pat galite parengti savo licencija, tačiau žinokite, kad šią užduotį patikėti tik specialistams. nusprendžiate parengti savo licenciją, šiame darbe galite remtis kai kuriomis EUPL mintimis, tačiau jokia jūsų naujos pirminės licencijos dalis neturėtų būti painiojama su EUPL, todėl nereikėtų kopijuoti EUPL pavadinimo, pranešimo, kad autorių teisės priklauso Europos bendrijai, dokumento formos parinkimo.

4. Nuosavos programinės įrangos išleidimas pagal **EUPL**

EUPL siekiama palengvinti jūsų nuosavos programinės įrangos platinima pagal F/OSS principus.

4.1 Būtinos sąlygos

Svarbiausia salyga, kurios būtina laikytis platinant programinę įrangą pagal EUPL (ir bet kokią kitą programinę įrangą), - turėti tos programinės įrangos autorių teises.

Turite žinoti, kokiomis sąlygomis išleisite programine iranga, todėl turėtumėte susipažinti su EUPL.

EUPL yra F/OSS licencija. Visos licencijos salvgos, kurių turėsite laikytis, yra pateiktos pačioje EUPL, tačiau, kad galėtumėte naudotis visais programinės įrangos leidybos pagal EUPL pranašumais, taip pat naudinga susipažinti su F/OSS savokomis. Ypač pravartu suprasti F/OSS bendruomenių kūrimo principus.

Kaip naudotis EUPL 10 p.

4.2 Patikrinkite, kam priklauso jūsų turima programinė įranga ir jos intelektinės nuosavybės teisės

Jei programinę įrangą, kurią norite išleisti, sukūrėte jūs pats (-i) arba jūsų organizacija (t. y. juridinis asmuo, ketinantis išleisti šią programinę įrangą), jos autorių teisės priklauso jums. Visais kitais atvejais turite patikrinti, kas sukūrė programinę įrangą ir kokiomis sąlygomis galite ją naudoti bei platinti.

Jei programinę įrangą jūsų pavedimu sukūrė rangovai, galite turėti teisę ją toliau naudoti ir platinti arba net jos nuosavybės teisę – tai priklauso nuo sutarties, pagal kurią buvo sukurta ši programinė įrangą, sąlygų. Todėl turėtumėte susirasti šią sutartį ir patikrinti jos intelektinės nuosavybės teisių (INT) nuostatas. Pavyzdžiui, jei sudarote sutartį su "X" bendrove ("Rangovu"), patikrinkite, ar jūsų sutartyje yra tokia nuostata:

"Kam priklauso rezultatai: intelektinė ir pramoninė nuosavybė"

Bet kokie rezultatai arba teisės į juos, įskaitant autorių teises ir kitas intelektinės arba pramoninės nuosavybės teises, gaunami vykdant šią sutartį, priklauso tik [PERKANČIAJAI ORGANIZACIJAI], kuri gali savo nuožiūra juos

4.3 F/OSS principų taikymas (bendruomenės kūrimas)

Žinoma, galite išleisti programine iranga pagal EUPL vien tam, kad kiti galėtų lengvai ja naudotis – šiuo atveju galite nesistengti sukurti pagalbinės "savanorių kūrėjų" bendruomenės už savo organizacijos ribų. Tačiau jei norite naudotis daugeliu atvirojo kodo bendruomenės teikiamų pranašumų, t. y. leisti kitoms organizacijoms ir asmenims padėti prižiūrėti bei toliau tobulinti programinę įrangą, turėtumėte susipažinti su naudotojų ir kūrėjų bendruomene, kuri noriai bendradarbiautų ir padėtų toliau tobulinti jūsų programinę įrangą. Šiuo tikslu "Viešojo naudinga pasiskaityti IDABC administravimo įstaigų partnerystės su atvirojo kodo bendruomenėmis gaires"³.

naudoti, skelbti, suteikti arba perduoti be geografinių ar kitokių apribojimų."

Sudarant naujas sutartis, rekomenduojama atkreipti rangovo dėmesį į tai, jog ketinate platinti kūrinį pagal EUPL. Šiuolaikinės programinės įrangos kūrėjai iš tiesų naudojasi vis daugiau atvirojo kodo ar net viešosios srities (angl. *Public Domain*) komponentų, todėl turėtumėte patikrinti, ar šiems komponentams taikoma licencija yra pakankamai atvira, kad galėtumėte platinti programinę įrangą pagal EUPL. Todėl rekomenduojama minėtąją nuostatą papildyti šia nuostata:

"Jei pramoninės ar intelektinės nuosavybės teisės atsirado dar prieš sudarant šia sutartį (taip gali būti tuo atveju, kai Rangovas i pristatoma kūrini itraukia atvirosios programinės irangos komponentus), Rangovas turi įsitikinti užtikrinti, kad visa pristatoma kūrinį būtų galima perduoti, platinti arba viešai paskelbti pagal Europos Sąjungos viešosios licencijos (EUPL) nuostatas. Šio reikalavimo išimtis galima daryti išankstini [PERKANČIOSIOS gavus ORGANIZACIJOS] sutikimą."

4.4 Kodėl licencija yra svarbi?

Jau žinote, kad programinės įrangos autorių teisės yra saugomos. Jei neturite licencijos, negalite jos keisti, tobulinti ar lokalizuoti (versti į kitas kalbas). Pagal autorių teisę kūrinio savininkas įgyja tam tikras konkrečias teises į savo kūrinį, o kiti asmenys neturi teisės naudotis šiuo kūriniu taip, tarsi jis būtų jų nuosavybė.

Kūrinio savininkas (Licenciaras) kitai šaliai (Licenciatui) suteikia leidimą tai daryti pagal Licenciją, šiuo atveju EUPL.

EUPL yra F/OSS licencija, todėl pagal ją saugomos pirmojo autoriaus teisės, o vėlesniems naudotojams ir autoriams suteikiama laisvė naudotis programine įranga taip, tarsi ji būtų jų pačių kūrinys.

Kaip naudotis EUPL 11 p.

³ Paskelbtos IDABC interneto svetainėje http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295.

Teisė toliau naudoti anksčiau sukurtus kūrinius labai palengvina šiuolaikinį programavimą, kai susiejami arba sujungiami įvairios programinės įrangos komponentai. Todėl nepaprastai svarbu, kad visiems komponentams būtų taikoma

tinkama licencija, o tuo atveju, jei komponentai būtų pristatomi pagal kelias licencijas ir iš jų sukurtas kūrinys būtų toliau viešai platinamas, – kad šios licencijos viena kitai neprieštarautų.

4.5 Sprendimas viešai paskelbti programinę įrangą pagal F/OSS licenciją

Šių gairių skaitytojai tikriausiai žino, kad programinės įrangos paskirstymas (angl. sharing) yra vienas veiksmingiausių būdų skatinti jos naudojimą, gerinti kokybę (leidžiant kitiems kūrėjams tikrinti, tobulinti arba dauginti jos funkcijas) ir taupyti, nes nebereikia nieko kurti iš naujo. Taip paskirstyti programinę įrangą viešojo administravimo įstaigoms vieningai rekomendavo už e. valdžios politiką atsakingi Europos šalių ministrai. Geriausia tai įgyvendinti taikant F/OSS licenciją. Yra daug daugiau gairių, kuriose kalbama apie atvirojo kodo naudojimą

viešajame sektoriuje, tačiau jums pakanka perskaityti šias EUPL gaires ir pačią EUPL, kad išmanytumėte visus bendruosius su atviruoju kodu susijusius klausimus.

EUPL parengta siekiant palengvinti viešojo sektoriaus programinės įrangos tolesnį naudojimą, apsaugoti investuotas mokesčių mokėtojų lėšas ir paaiškinti jums, programinės įrangos naudotojui (-ai), svarbius klausimus.

4.6 EUPL licencijos pasirinkimas

Reikėtų kuo anksčiau nuspręsti, pagal kokią licenciją bus platinama programinė įranga, nes joje bus nustatytos bendraautorių, prisidėsiančių prie šios programinės įrangos kūrimo, teisės, nes vėliau šį pradinį pasirinkimą pakeisti bus sunku.

Jei licenciaras nenori, kad jo programinę įrangą išimtinėmis teisėmis "pasisavintų" kokia nors trečioji šalis (viešojo administravimo įstaigos paprastai laikosi tokios pozicijos), rekomenduojama rinktis EUPL dėl kelių priežasčių:

- tai pirmas kartas istorijoje, kai Europos Komisijos dydžio viešoji įstaiga oficialiai parengė ir patvirtino F/OSS licenciją, taikomą jos leidžiamai programinei įrangai;
- atsižvelgiant į Europos Sąjungos

pagrindinių teisių chartijoje pripažintą kalbų įvairovės principą, EUPL turi vienodą teisinę galią visomis Europos Sąjungos oficialiosiomis kalbomis;

- EUPL atsižvelgiama į valstybių narių įstatymų ir Bendrijos teisės ypatumus bei įvairovę (autorių teisių terminiją, informavimą, garantijas, atsakomybę, taikomą teisę ir jurisdikciją);
- užtikrinamas tolesnis EUPL suderinamumas su kitomis svarbiausiomis licencijomis (įskaitant populiariausią licenciją GPLv2).

4.7 Licencija turi būti nurodyta pačioje pradinėje programoje

Apie pasirinktą licenciją turi būti pranešta ten, kur platinama programinė įranga (pvz., jai skirtoje interneto svetainėje). Nereikia skelbti paties licencijos teksto – pakanka pateikti jos

pavadinimą ir nuorodą į tikrąjį licencijos tekstą, nes taip bus patikimiau užtikrinta, jog būtų remiamasi vienu tuo pačiu šaltiniu.

Kaip naudotis EUPL 12 p.

Taip visuomenė informuojama, pagal kokią licenciją bus išleista programinė įranga, tačiau teisiniu požiūriu to nepakanka. Šiuo tikslu licenciją būtina nurodyti arba įrašyti pačiame programinės įrangos kode. Visas licencijos tekstas paprastai užrašomas rinkmenoje "KOPIJAVIMAS" (arba "LICENCIJA"), be to, kiekvieno pirminės rinkmenos pradžioje

pateikiamas trumpas pranešimas apie autorių teises, jų datą, savininką bei licenciją, taip pat skaitytojui nurodoma, kur galima rasti visą licencijos tekstą.

"Trumpo pranešimo", taikomo pagal EUPL platinamai programinei įrangai, pavyzdys:

```
Autorių teisės: 2007 [JŪSŲ ORGANIZACIJA]<sup>4</sup>
 Licencija: EUPL 1.1 redakcija arba vėlesnės EUPL
  redakcijos, kai tik jas patvirtins Europos Komisija
  (toliau - Licencija).
* Šį kūrinį galite naudoti tik Licencijoje numatytais
 būdais.
 Licencijos kopiją galite gauti adresu
 http://ec.europa.eu/idabc/eupl<sup>5</sup>.
 Programinė įranga pagal licenciją platinama
  "tokia, kokia ji yra",
* BE JOKIŲ aiškiai nurodytų ar numanomų GARANTIJŲ AR
SALYGU,
* nebent to reikalaujama pagal taikomą teisę arba dėl to
yra susitarta raštu.
* Dėl konkrečių kalbų vartojimo leidimų ir apribojimų
 pagal Licenciją žr. Licencijos tekstą.
```

Šiame pavyzdyje pirmasis autorius sutinka su vėlesnėmis EUPL redakcijomis, kurias galėtų paskelbti Europos Komisija. Platinimo "pagal EUPL", kurios redakcijos numeris nenurodytas, poveikis būtų toks pat, tik mažiau akivaizdus.

Ir atvirkščiai, jei pirmasis autorius nori taikyti tik konkrečią EUPL redakciją (ir savo nuožiūra pritarti arba nepritarti naujomis jos redakcijoms), jis turėtų licencijuoti kūrinį taip:

```
* Licencijuota pagal EUPL - tik 1.1 redakciją (toliau - Licencija);
```

Taip licencijavus kūrinį, bet kuri vėlesnė EUPL redakcija be pirmojo autoriaus sutikimo nebus taikoma kūriniui ar išvestiniams kūriniams. Rekomenduojama vartoti žodį "tik", nes jį vartojant licencijavimo sąlygos yra aiškesnės.

Kaip naudotis EUPL

Nurodomi bet kurie pirmojo ir paskutiniojo pakeitimų paskelbimo metai, pvz., "2005, 2007".

Ypač tada, kai renkatės EUPL (ši licencija turi vienodą galią visomis oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis), turėtumėte apsilankyti šiame puslapyje (be to, kad apsisaugotumėte nuo netikėtų jo universaliojo adreso (URL) pakeitimų, licencijos teksto kopiją turėtumėte paskelbti savo interneto svetainėje ir siųsti kartu su programa).

4.8 **EUPL** sutarties sudarymo geroji patirtis

Pagal EUPL igyvendinamo projekto savininkas (vadovas arba verslininkas) ir visos kitos suinteresuotosios šalvs (kurios turėtų laikytis EUPL sąlygu) turi atlikti šiuos veiksmus:

- tiesiogiai pranešti, kad programinei irangai (arba konkretiems jos komponentams) taikoma EUPL. Tai reikėtų padaryti projekto interneto svetainėje ir pradiniame puslapyje, kuriame minimas aprašomas projektas. Pavyzdžiui, galite itraukti aiškiai matomą įrašą "Licencija: EUPL";
- susieti šią sąvoką "EUPL" su universaliuoju adresu (URL), kuriuo galima rasti licencijos teksta ir atsisiusti jo vertimus i ivairias kalbas: http://ec.europa.eu/idabc/eupl;
- itraukti EUPL kopiją ir specialų žymimąjį langelį į taikomąją programą, per kurią vyksta programinės įrangos perdavimo arba atsisiuntimo procesas. Leiskite lankytojui atsisiusti jūsų platinama programinę įranga saugyklos. Minėtoje taikomojoje

4.9 Licenciato sutikimo su sąlygomis užregistruoti nereikia

Licencija taikoma net tada, kai neregistruojate su licencijos sąlygomis sutinkančių naudotojų. Taip autorių teisė susiejama su jūsų programine iranga.

Licencija įsigalios iškart, kai tik bus pradėta naudoti programinė iranga (kurios kode nurodyta, kad ji licencijuojama pagal EUPL sąlygas); tokį programinės įrangos naudojima bus paprasta irodyti remiantis tuo, kad naudojamasi kuria nors pagal licenciją suteikta teise, pavyzdžiui, programinė įranga diegiama įvairiuose jūsų organizacijos skyriuose, klientų svetainėse (jei esate komercinė organizacija) arba klientų kompiuteriuose (jei esate viešojo sektoriaus organizacija); interneto svetainėse, kuriose skelbiama ši programinė įranga, yra kuriamos ar platinamos jos kopijos arba išvestiniai kūriniai.

programoje turėtų būti tekstas "Prašome atidžiai perskaityti toliau pateiktas EUPL sąlygas", o skaitytojas turėtų pažymėti langeli "Sutinku" lango, kuriame pateiktas visas licenciios tekstas, anačioie. Atsisiuntimo procesas turėtu būti tesiamas tik kai pažymimas šis langelis.

Tam skirta tekstinė (.TXT) EUPL versija yra paskelbta www.osor.eu;

kai programinė įranga platinama fizinėse laikmenose (kaip antai USB atmintinėse, CD-ROM arba DVD-ROM rinkmenose), rekomenduojama į jas įtraukti pačios EUPL teksto kopiją; ją .TXT formatu turėtumėte nukopijuoti į rinkmeną "Licencija".

Taip pat galite (nebūtinai) pateikti nuoroda i susijusius IDABC interneto puslapius, kuriuose galima rasti daugiau EUPL paaiškinimu ir tyrimu (http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425).

Vis dėlto gali būti naudinga registruoti asmenų, programine atsisiuntusiu jūsų iranga, kontaktinius duomenis. Daugelyje saugyklu, siekiant "daugiau sužinoti apie naudotojus", lankytojų prašoma užsiregistruoti, t. y. susikurti ID (varda), ir pateikti daugiau informacijos (adresa, telefona ir t. t.), taip pat unikalų el. pašto adresą, kuriuo jiems išsiunčiamas slaptažodis. Ši priemonė kartu su IP adreso registracija gali jums visapusiškai naudingos suteikti informacijos apie tuos, kurie ketina atsisiusti jūsų programinę įrangą, tačiau tokio "tapatumo nustatymo" patikimumas priklauso nuo kitos pusės pastangų ir geranoriškumo.

Nors yra pravartu pažinti savo programinės irangos naudotojus, rinkti tokia informacija, kad isigaliotų EUPL teisės ir pareigos, nėra būtina.

Kaip naudotis EUPL 14 p.

4.10 Saugykla, kurioje turėtų būti skelbiama pradinė programa

Žinoma, galite paskelbti nuosavą programinę įrangą savo interneto svetainėje. Tačiau geriausia savo programinės įrangos pradinę programą paskelbti saugykloje, kurioje būtų lengva naudoti ir kurti atvirąją programinę įrangą. Be to, taip sumažės jūsų svetainės poreikiai, susiję su dažnių juostos pločiu.

Įsidėmėkite, kad paskelbus programinę įrangą specializuotose atvirojo kodo programinės įrangos kūrimo bendradarbiavimo sistemose ar saugyklose, jūsų oficialiosios programinės įrangos versijos kūrimo ir keitimo kontrolė nuo to nesusilpnės.

4.11 Kaip ir kur turėtumėte paskelbti apie savo sprendimą?

Kai išleidžiate savo programinę įrangą, norite, kad ja naudotųsi kiti žmonės. Tai įmanoma tik jei apie jūsų programinę įrangą sužino tie žmonės, kuriems ji gali būti įdomi.

Turėtumėte parengti ir plačiai paskleisti informaciją apie savo programinę įrangą (ir tai, jog ji išleidžiama pagal EUPL) naudotojų bendruomenėms, kurioms ji galėtų būti įdomi. Keli patarimai, kaip tai padaryti:

- parenkite vieno puslapio pranešimą jame aprašykite savo programinės įrangos funkcijas, kokiems naudotojams ji skirta ir kad ji išleidžiama pagal F/OSS licenciją (EUPL);
- išplatinkite šį pranešimą bendruomenėms, kurioms jis gali rūpėti; Europos viešojo sektoriaus programinės įrangos atveju tai gali būti, pavyzdžiui, IDABC atvirojo kodo stebėsenos centras ir saugykla (www.OSOR.eu), interneto svetainė ePractice.eu, jūsų įstaigos interneto svetainės ir t. t.;
- paskelbkite programinę įrangą saugykloje, kurioje paprastai lankosi jums svarbių naudotojų bendruomenės nariai.

Kaip naudotis EUPL 15 p.

5. Programinės įrangos kūrimas ir susiejimas su EUPL

5.1 F/OSS programų kūrimo principai

Bet kokią jums priklausančią programinę įrangą (kurią sukūrėte jūs, jūsų darbuotojai arba rangovai) galite išleisti pagal EUPL.

Tačiau jei iš pat pradžių planuojate išleisti kuriamą programinę įrangą pagal EUPL, šis sprendimas jums bus naudingiausias, jei vadovausitės F/OSS programų kūrimo principais. Principai yra tokie:

- taikomas modulinis projektavimas: įvairūs komponentai sąveikauja tarpusavyje, tačiau visi programinės įrangos kodai nėra sumaišomi;
- darbas bendradarbiavimą skatinančioje aplinkoje (pateikiama įvairių kūrinio versijų kontrolės sistema ir kitų priemonių, kurias taikant galima dirbti nuotoliniu būdu ir vadovauti kūrėjų bendruomenei);
- standartizuotai užrašoma programa ir visi moduliai;

Kaip pagal EUPL galite susieti ir sujungti

ivairia programine iranga

5.2

- na ir visi
- EUPL, kaip ir kitomis F/OSS licencijomis, siekiama užtikrinti, kad programinę įrangą būtų galima išplėsti, pakeisti ir toliau naudoti kartu su kita programine įranga.

Programinės irangos sprendimas išplečiamas – į jūsų kūrinio pradinę programą iterpiamas kokios nors kitos jau sukurtos programinės įrangos kodas arba jūsų kūrinys glaudžiai susiejamas su kitos programinės įrangos komponentais, kuriuos gaunate pagal atskiras licencijas. Tokiais atvejais, susiejus arba sujungus programas, gaunamas vadinamasis "išvestinis kūrinys". Norint platinti išvestini kūrinį, reikia turėti visų komponentų suderinamas licencijas.

Kadangi i EUPL yra itraukta unikali nuostata dėl

- patikimas vadovavimas ir projekto valdymas derinami su atvirumu išorės šalių dalyvavimui ir jų idėjų išklausymui, kartu neprarandant projekto kontrolės ir nustatant reikiamą veiksmų kryptį;
- veiksminga bendruomenės sąsaja (veiksmingi ryšiai).

Daugiau informacijos apie tai, kaip reikėtų bendradarbiauti su atvirojo kodo bendruomenėmis ir vadovautis F/OSS programų kūrimo principais, pateikta IDABC viešojo administravimo įstaigos partnerystės su atvirojo kodo bendruomenėmis gairėse http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295.

atitikties, EUPL siekiama palengvinti išvestinių kūrinių kūrimą ir platinimą šiais būdais:

- užtikrinama, kad visi programinės įrangos gavėjai galėtų gauti pradinę programą. Taip jie galėtų sužinoti, kaip veikia ši programinė įranga;
- užtikrinama, kad visi programinės įrangos gavėjai turėtų teisę keisti šią programinę įrangą. Taip jie galėtų keisti, išplėsti ir toliau naudoti programinę įrangą;
- užtikrinama, kad išvestiniai kūriniai būtų platinami pagal tą pačią arba suderinamą licenciją. Taip užtikrinama, kad išvestinę programinę įrangą taip pat būtų galima tyrinėti, keisti ir toliau plėsti.

Kaip naudotis EUPL 16 p.

5.3 Kodėl naudinga susieti programinę įrangą ir kodėl licencijos gali tam trukdyti?

Organizacijos, ypač viešojo administravimo įstaigos, išleidžia milijardus eurų programinės įrangos, dažnai atliekančios tas pačias funkcijas, kūrimui. Jei tokią programinę įrangą būtų galima toliau naudoti, pavyktų sutaupyti daug pinigų, pastangų ir laiko, be to, būtų galima dalytis ištekliais ir rezultatais tarp organizacijų ir jų viduje, taigi nereikėtų kaskart iš naujo ką nors kurti. Vienas iš F/OSS licencijų, kaip antai EUPL, pranašumų yra tai, kad pagal jas programinę įrangą galima susieti ir toliau naudoti.

5.4 Konkretūs EUPL taikymo klausimai

EUPL dar nėra plačiai taikoma. Todėl gali būti sunku rasti EUPL licencijuotų komponentų, kuriuos galėtumėte sujungti su savo EUPL programine įranga.

Tačiau su EUPL programine įranga galima sujungti kitą programinę įrangą pagal kelias kitas F/OSS licencijas. Šiuo atveju visų komponentų licencijose neturi būti numatyta būsimo licencijavimo apribojimų (visos licencijos turi būti atviros, pavyzdžiui, MIT arba BSD).

5.5 Suderinamumas su kitomis licencijomis

Pagal daugelį F/OSS licencijų leidžiama platinti pakeistas pradinės programinės įrangos versijas taikant kitas licencijas, tarp jų EUPL. Tokią programinę įrangą galima sujungti su EUPL programine įranga ir platinti naująjį kūrinį pagal EUPL.

Tačiau pagal kai kurias dažnai taikomas licencijas reikalaujama, kad pakeisti kūriniai būtų platinami taikant tą pačią licenciją. Paprastai to paties reikalaujama pagal EUPL.

Tačiau jei iš esmės sujungiate EUPL programinę įrangą su pagal suderinamą licenciją platinama programine įranga, EUPL leidžiama platinti naująją programinę įrangą ne pagal pačią EUPL, o pagal suderinamą licenciją.

Visos nuosavybinės licencijos riboja programinės įrangos siejimą ir tolesnį naudojimą, nes pradinė programa kaskart neskelbiama.

Kai kurios F/OSS licencijos riboja programinės įrangos siejimą, nes pakeistiems kūriniams reikalaujama taikyti tą pačią licenciją. EUPL, priešingai, leidžia susieti programinę įrangą, platinamą pagal kelias visuotinai naudojamas F/OSS licencijas (žr. 5.5 skirsnį).

Taikant nuostatą dėl atitikties (žr. 5.5 skirsnį), su EUPL galima derinti net pagal bendrąsias licencijas, kuriose yra nustatyti tolesnio kūrimo apribojimai, platinamą programinę įrangą.

Įsidėmėkite, jog EUPL yra Europos viešojo sektoriaus remiama licencija, todėl netolimoje ateityje pagal šią licenciją tikrai turėtų tapti prieinama daug viešojo sektoriaus programinės įrangos.

Šiuo metu EUPL yra apibrėžtos šios suderinamos licencijos:

- GNU General Public licence (GNU GPL v.2);
- *Open Software licence* (OSL) v. 2.1, v. 3.0;
- Common Public licence v. 1.0;
- *Eclipse Public licence* v. 1.0;
- CeCILL v. 2.0.

Šis sąrašas ateityje nebus trumpinamas (bet kuriuo atveju, kai tik sujungtasis kūrinys bus teisėtai licencijuotas pagal suderinamą licenciją, to nebebus galima atšaukti), tačiau gali ilgėti (pvz., į jį gali būti įtrauktos bet kokios vėlesnės sąraše pateiktų licencijų redakcijos).

Kaip naudotis EUPL 17 p.

5.6 Kūrinių, kuriems taikomos skirtingos licencijos, sujungimas

Pagal ta pati sprendima galite naudoti ivairios programinės irangos komponentus, platinamus pagal skirtingas F/OSS licencijas (iskaitant EUPL), ir juos kartu naudoti arba platinti (t. v. pačiame pakete arba CD-ROM laikmenoje). Komponentus susiejant šiuo būdu kai per įvairių komponentų sąveiką sukuriamos naujos funkcijos, įvairios pradinės programos nesujungiamos. Todėl kiekviena programa naudojama ir platinama tik pagal jai taikomos salygas. licencijos Šiuo atveju licencijų suderinamumo klausimų nekyla. Ir atvirkščiai, jei sujungiant programine iranga taip pat keičiamos arba sujungiamos pradinės programos, sukuriamas "išvestinis kūrinys"; jei ketinate platinti toki kūrini, privalote išnagrinėti licencijų

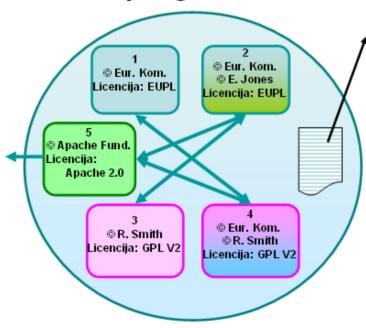
suderinamuma.

to. galite kurti programine naudodamiesi kuria nors nuosavybine sistema (pvz., Microsoft.Net arba Biztalk) ir išleisti ja pagal EUPL dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių sukuriama tūkstančiai atvirujų programų, pritaikytų veikti nuosavybinėje struktūroje (pvz., Microsoft Windows). Tokiu atveju pagal EUPL galite paskelbti konkretų savo sukurtą kodą, o bet kokios reikiamos nuosavybinės bibliotekos arba programų kūrimo terpės turi būti naudojamos, perkamos iš jų pardavėjo ir platinamos pagal jų konkrečiose licencijose nustatytas salygas.

Praktinis pavyzdys:

X programa

Informacinis (angl. Read Me) failas.

Šios programos autorius: ⊚ 2007, Europos bendrija.

Prašome atsižvelgti į visas kitas autorių teises, nurodytas visuose naudojamuose komponentuose.

1 ir 2 komponentų licencija – EUPL v.1.1.

3 ir 4 komponentų licencija – GPL V 2.

5 komponento licencija – Apache 2.0.

4 pav. Įvairių komponentų susiejimas

Kaip naudotis EUPL 18 p.

Tarkime, kad Europos Komisija (arba, pavyzdžiui, jūsų organizacija) platina "X" programą, kuri yra modulinė, ją sudaro 5 komponentai. Šie komponentai nesujungiami į vieną pradinės programos rinkmeną, tačiau tarpusavyje sąveikauja (tarp jų keičiamasi duomenimis arba parametrais).

- *1 komponentą* sukūrė Europos Komisija (tik jos darbuotojai arba rangovai). Todėl jis gali būti toks:
- © Europos bendrija Licencija: EUPL
- **2 komponentą** sukūrė Europos Komisija, tačiau jį kūrė ne tik jos darbuotojai ar rangovai jie pritaikė ir išplėtė anksčiau sukurtą programinę įrangą, kuriai taikoma atviroji BSD licencija. Šio BSD komponento autorių teisės priklauso E. Jonesui. Todėl pakeistasis komponentas gali būti toks:
- © Europos bendrija
- © E. Jones (kopijuojant pirminį kodą išsaugomi pradiniai autorių teisių ženklai) Licencija: EUPL
- 3 komponentas nebuvo pakeistas; jį sukūrė R. Smithas, licencija GPLv2. Jis negali būti ir

5.7 EUPL nuostatos dėl atitikties poveikis kito kūrinio licencijavimo sąlygoms

Ar galima EUPL naudoti kaip jungiamąją grandį, keičiančią kito kūrinio licencijavimo sąlygas, kuriuo naudojantis, pavyzdžiui, GPLv2 licenciją būtų galima pakeisti OSL, *Eclipse*, CeCILL arba *Common Public Licence*?

To negalima daryti niekada, išskyrus atvejus, kai

nebus keičiama: © R. Smith Licencija – GPLv2

- 4 komponentas buvo licencijuotas GPLv2. Dėl techninių priežasčių nebuvo galima ar tinkama atsisakyti Europos Komisijos sukurtą EUPL programą sujungti su pirmine pradine programa, kurios autorius yra R. Smithas. Kadangi GPLv2 yra EUPL asocijuotoji licencija, šio komponento padėtis yra tokia:
- © R. Smith
- © Europos bendrija (tais atvejais, kai EUPL kodas yra įtrauktas į programinę įrangą arba su ja sulietas)

Licencija: GPLv2

- **5 komponento** padėtis atitinka 3 komponento padėtį jis nebuvo pakeistas ir toks išliks ateityje:
- © *The Apache foundation* Licencija: *Apache* v. 2.

Kartu su šia programa bus pateikta informacinė (angl. *read me*) rinkmena, kurioje bus paaiškinti (arba nurodyti) reikiami dokumentai ir išsamiai aprašytos taikomos licencijos.

tai leidžiama pagal kito kūrinio licencijavimo sąlygas. Tuo atveju, kai EUPL programinė įranga sujungiama su kita programine įranga, licencijuojama pagal suderinamą licenciją su kopijavimo teisės išsaugojimu, ši licencija taikoma nepakeista.

Kaip naudotis EUPL 19 p.

6. Naujos EUPL redakcijos

EUPL tekstą, kaip ir daugelį kitų pagrindinių sutarčių tekstų, prireikus būtina keisti (ypač dėl to, kad jis yra išverstas į daugybę kalbų), atsižvelgiant į galiojančios praktikos, technologijų, privalomų taisyklių ar žodyno pokyčius.

Pagal EUPL 13 straipsnį Europos Komisija "prireikus ir dėl pagrįstų priežasčių" gali patvirtinti naujas EUPL redakcijas, "nemažindama licencijos suteikiamų teisių taikymo apimties". Tai reiškia, kad:

Europos Komisija gali atnaujinti licenciją, atsižvelgdama į naujus teisės ar technologijų klausimus, dėl kurių licencija nebegalėtų būti taikoma taip, kaip numatyta.

Jokia nauja redakcija nepakeis pagrindinių licencijos aspektų, kaip antai jums suteikiamų laisvių, atleidimo nuo atsakomybės ar abipusio (arba išsaugant kopijavimo teisę) pobūdžio – tai reiškia, kad išimtinėmis teisėmis pasisavinti licencijuoto kūrinio nebus leidžiama.

Esminis minėtos pastraipos žodis yra "pagrįstų". Europos Komisija išties gali atnaujinti licenciją, pvz., spręsdama naujas ar iki tol nežinotas teisines problemas, dėl kurių licencija nebegalėtų būti taikoma taip, kaip numatyta. Tačiau bet kokie pakeitimai turi būti pagrįsti – tai reiškia, kad negalima keisti pagrindinių licencijos bruožų, kaip antai jums suteikiamų laisvių, atleidimo nuo atsakomybės ar abipusio (arba išsaugant su kopijavimo teisę) licencijos pobūdžio.

Kiekviena nauja Licencijos redakcija bus skelbiama su unikaliu redakcijos numeriu.

Svarbu pažymėti, kad naujos redakcijos

taikomos ir pirmiau licencijuotai programinei įrangai, jei ją licencijuojant nebuvo aiškiai nurodytas redakcijos numeris arba buvo pateikta aiški nuostata, kad šiai programinei įrangai taikomos ir vėlesnės licencijos redakcijos. Dėl ankstesnės EUPL v.1.0 redakcijos 13 straipsnio formuluotės ("Naujoji licencijos redakcija Jums tampa privaloma nuo datos, kai sužinote apie jos paskelbimą") tai taip pat taikoma programinei įrangai, kuri buvo licencijuota EUPL v.1.0. Taisyklių pakeitimai vėlesnėse redakcijose: jei pirmasis autorius oficialiai licencijavo kūrinį pagal EUPL v.1.1, ši konkreti redakcija bus taikoma toliau (kol pirmasis autorius prireikus pasirinks naujesne redakcija).

Pagal kitą 13 straipsnio nuostatą "Visi Europos Komisijos patvirtinti šios Licencijos teksto vertimai yra lygiareikšmiai. Šalys gali rinktis, kurio vertimo teksto laikytis."

Pagal šią nuostatą (kuriai šiuo metu nėra lygių visame pasaulyje) yra apsaugoti ir licenciaras, ir gavėjas (arba licenciatas).

Nauji vertimai į kitas kalbas (pavyzdžiui, jei Europos Sąjungos valstybėmis narėmis taptų viena ar kelios naujos šalys), patvirtinti ir paskelbti Europos Komisijos, turėtų vienodą vertę. Be to, Komisija prireikus gali ištaisyti formalias klaidas, siekdama užtikrinti, kad visi licencijos vertimai į kitas kalbas būtų lygiaverčiai. Tokiais atvejais redakcijos numeris nebus keičiamas.

Galiausiai reikia pažymėti, kad Europos Komisija visada gali nuspręsti į EUPL priedėlyje pateiktą sąrašą įtraukti daugiau suderinamų licencijų.

Kaip naudotis EUPL 20 p.

7. Išvados

Kasdien visame pasaulyje 1,5 milijono žmonių (kūrėjų) bendradarbiauja įgyvendinant daugiau kaip 200 000 nemokamos (atvirosios) programinės įrangos projektų; o jų kuriamą programinę įrangą naudoja daugiau kaip 1 milijardas vartotojų.

Žinomų komercinių bendrovių, kaip antai IBM, *Microsoft*, SUN, *Bull* ir *Oracle*, vadovai licencijuoja kai kurias nemokamas (atvirąsias) programas, kurios yra svarbi jų verslo ir rinkodaros strategijos dalis. Net ir paprasti programinės įrangos pardavėjai naudojasi galimybe plėsti jų parduodamos programinės įrangos naudotojų ir kūrėjų ratą, platindami specialius nemokamus (atviruosius) duomenis.

Viešojo administravimo įstaigos, sukuriančios nemažai e. valdžios programinės įrangos, iki šiol nepakankamai ją platina, t. y. nepakankamai leidžia kitoms (galbūt ir kitų valstybių) institucijoms ją toliau naudoti, tobulinti ir pritaikyti savo reikmėms, todėl joms tenka kurti visiškai naują programinę įrangą.

EUPL reikia laikyti priemone, padedančia gerinti tokius išteklius ir jais dalytis. EUPL turėtų supažindinti visuomenę su nemokamos (atvirosios) programinės įrangos platinimo galimybėmis ir skatinti visas suinteresuotąsias šalis sekti geru Europos Komisijos, išleidusios savo programinę įrangą pagal EUPL, pavyzdžiu.

Kaip naudotis EUPL 21 p.

http://ec.europa.eu/idabc/eupl

http://www.osor.eu/eupl